

ШЫН

СЭП ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТЕРИНИН.
АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫН ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИН ОРГАНЫ

1955
МАЙ
31
ВТОРНИК
№ 109 (3303)
Өртөө 20 коп.

Европага тайбын болгаш айыл чок чорукту хандыраарынын талазы-биле Европа күрүндеринин Варшава Чөвүлел хуралына Н. А. Булганинни меделелин тускай ном кылдыр парлап үндүргени (1 арин).
Май 26-да Белград хоорайнын аэродромунга эш Н. С. Хрущевтуң меделели (1 арин).
Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн

арзынга чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

тыкларынын чөвүлел туралына тамаарыштыр (2 арин).
Е. М. Бух.—Буржуа полгэкономия империализмге бараан болушкунда (3 арин).
Улус демократиялык чурттарында (4 арин).
Тайбын Бүгү-делегей Ассамблеянын Вьетнам херөөкөнөр дөткөн турар (4 арин).

Сүт-бараан фермаларына политиктиг ажыл

Бистиң областың даглары болгаш ховулары, темнери болгаш шынаалары ногаан үнүш-биле шыттынып, чайгы олар черлерини олт-сигени дески чараш кылдыр чатылып үнүп келген. Областың хей-хей колхозтары малын чайгы оларгаже үндүрүп, өн семиртиргенин чедиш азыр хемчегерин аңгезээрлер. Колхозтарын чайлап оларлары хөдүү-биле хайныгып эгелеп турар.
Чайгы үеде малдың семиртиргенин чедиш азырда аңгыда база бир чугула айтырып шиптирелетинер. Бистиң областың байдалына хамаарыштыр алырга, саар инектер чайгы үеде, эки оларды черлерге хей сүтү бээр болуп турар. Бо дугайын эрткен чыдарынын практикада тодаргай көргүскен. Областың сурагыл саанчылары Шумова биле Шведова (Танди району), Алексеева биле Бичин-уруг (Бин-Хем району) саар инектерди хей сүтү чайгы үеде алган бооп турар. Саар инектерге таарымчалыг ажаалды болгаш хемчегерлерин тургузуу бээр — олардан хей сүт алырына шиптирелиг чугула болуру билдинер. Иччазакко чайгы үеде оларын таарымшытары, сүт-бараан фермаларын олар черлерге улам чокшудулары, хүндүк саалды олар черлерге барып кылары чугула ужурудузымы.

Чөө-Хемчик районда «Искра» колхозтун баштаар чери болгаш инда партия эге организацион сүт-бараан фермаларын үш кезек черде чайгы оларга тургузулаан. Кара-Сугда ферманың саанчылары чайлап оларга саалда үеинде багыт эвес түндүк-дегил ачылдып турарлар. Бомсомол кежигүчү, саанчы Монгуш Алай саар инек бүрүздөн-не 8—10 литр сүтү ап турар. Ол ышкан Баа-Хем районда «Октябрь 14 чымы» колхозтун сүт-бараан ферманын ажилдакчылары чайгы оларын чөптүг ажилдарына көргөзгөн. Олар эртенни болгаш кезеки саалдарын төп фермага кылаш, эске саалдарын Мерген хемниң элекшидиг олар черинде эрттирип турар. Мында саанчы Александр Бичыкова саар инек бүрүздөн-не ортузак-биле 7—9 литр сүтү ап турар. Ол-а районда Ворошилов аттыг колхоз саар инектерин таарымшы олардын талазы-биле соода эгезештиривин кылаш. Кезеки саалда соода саар инектерин орайга чедир кадары олардын органы херезгелен соода саар инектерин сүткүрү бөкөн, олар хүнде 7—10 литр сүтү берип турар аларган.
Чайгы олардыкы эгезери-биле, ылаңгы сүт-бараан фермаларында эң чугула ажил—мадан хей продуктуун алырынын үеи белгени-биле чергелештир, партия организациаларына харысалгалыг улуг ажил оназып турар. Ол болза, малчылар ортузунга, ылаңгы сүт-бараан фермаларынын ажилдакчыларынын ортузунга партия-политиктиг ажилды күш-тедирин чорудары болур.
Малчылар ортузунга чорудар ажилга агитса-массалыг ажилдык бүтү хевирлери калба-биле ажилдар херек. Мадаа чугула хемчегерин бирөөн болза, лекция пропаганда болур. Малчылар ортузунга номчутунар лекциялар болгаш алеткедер база чорутунар беседалар чурттуң, облас-

Май 26-да Белград хоорайнын аэродромунга эш Н. С. Хрущевтуң меделели

Эрчим эш Тито!
Эрчим эштер, Югославиянын чазактың кежигүннери болгаш коммунистер Эвилелинин удурткучулары!
Эрчим эштер болгаш хамаатылар!
Совет Социалисттик Республикаларынын Эвилелинин Дээди Соевдиниң Президиумунун, Совет чазактың болгаш Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясынын Төп Комитетинин өмүзөөнүн, совет улустун өмүзөөнүнден силерге, а ол ышкан Югославиянын алдарыг найысалыгың — Белградтың ажилчы чоннарына, Югославиянын бүтү акы-дуума улустарына чүрктин хамызындан байыр чедирип тур мен!

Совет төлөөлөр болза, югослав чазак төлөөлөр-биле калы бистиң улустарымыздын аразына найыралды база калы ажилдакчылар улам ийик хөжүдериң болгаш бистиң чурттарымыздын чекетелиңизин дөш, улустар аразында күш-күрүлгү чоруктарын чымчадыр база бүтүнип тайбын болгаш улустарынын айыл чок чорун бижылаар дөш демисеге бистиң ниити орудааларымыз чугалаажып көөрү дөш силерниң чурттарыда чедиш келген.

Бистиң чурттарымыздын улустары бүрүнүгү акы-дуума найыралынын болгаш ниити дайынырга улар дем-катыштырган демисеге белдирер-биле хол-баалыг. Ол найырал болгаш дайынчы калы ажилдакчы делегейин ийги дайыныгы чыдарында фашист эжелекчилерге улар демисеге аар-берге шыгалдыларын үеинде она бижыккан. Ол калыг-дошун чыдарыда бүтү совет улус коммунистер баштаан боттарынын югослав акы-дуумаларынын маадирлыг демисеге чаагыт сеткил катыштырышкыны-биле көрүп, маршал Титонун удуртулаачы-биле Югославиянын улустун хосталга армиязынын кылган дайынчы эрес-маадирлыг чоруктарына чүрктин хамызындан байыр чедирип турган. Маана, Белград чогуна югослав болгаш совет дайынчылар дем-катыштырып алган, дайынга согушкунчары таварыштырылган болгаш бо бүрүшү слаян хоорайнын гитлерия эжелекчилерден хосталып бистиң улустарымыз салгы сеткилдене мында пада кадалаган артырар. Югославиянын Федеративтиг Улус Республикасынын тургустунганга Совет Эвилелинин улустары ийик байырып чедирип турар.

БИСТИН ОБЛАСТА

Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар

«Тыва тудуг» трестиниң коллективиниң эр, херөөжөн бүтү ажилдакчылары болгаш инженер-техниктер ажилдакчылары үлетпүр ажылдакчыларынын Бүтү-эвилел чөвүлел хуралынын киржикчилеринин хүдөө алган Кыйгырын бо хүнүнде тудуг объектилеринин, бригадалар болгаш цехтер айып-биле таныжып турарлар.
Тудугжулар Кыйгырыны ийик-биле деткештиривин, аңаа хары кылдыр чаз-чаз бедиткен күнөөлөрүн ап, моон сонгаар улам-на хүдөөлөрүнүн ажилдакчылары хуулеп турарлар. Оң-биле калы «Тыва тудуг» трестиниң тудугжулары улуг объектилеринин чайладарынын оруктарын айтыпшыаан, хей-хей үнелиг саалдарын база кирип турарлар.
Митингге өс алгаш, бизаңчы эш Протоковтуң чугалаажы болза:
— Бистиң тудуг трестинде калыг чык эки, бедик бугуруучулар чаз механизатор болгаш машиналар хей. Иччазак-аа оларын догузу-биле ажилдап шыда-дай турарымыстан чаз техниканы аңаа гурар таварылгалары хей. Чаз машиналары мергезидин-биле шиптедил алырыны база улуг күчөгөй салбай турар. Моон харазын-биле ону билдир кижилерини саан болчуг өвөш. Администрация чөп техниканы өөренип алыры, оң-биле ажилдакчы кызып турар кижилерини деткештиривин гурары шын эвес. Мычтанга, моон сонгаар чаз машиналарын болгаш механизаторын өөренип алырынга кижи бүрүзүге таарымчалыг байдалды болгаш деткештири көргөзгөү чугула.

Цех начальниги эш Литвиненко бодунуң саалымыга сетилге заводтун тудуушунуң ийик чорубары эш Севристовуң механализатору кам чогуна дугайын шүгүмчүдөө. Оң-биле калы эш Литвиненко трестин администрация чөптүн рационализаторларын болгаш бугуруугаң чыаргычларынын үнелиг эгезештиривинге тоомча чогуу база кирген саалдарын бир-ийи чып шиптеде көрдүмөйи турарын бурдуу шап шүгүмчүдөө.
Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын чугалаажышыаан, ону ажил херек кырынга боттадарына боттарынын бугуруудин ийик турар.
А. ЛЕПЕШКИН.

Элбекшидиг дүжүтү өстүрүп алырынга

КЫЗЫЛ-МАЖАЛЫК. (Телефон-биле). СЭП Төп Комитетинин алыр Пленумунуң доктаалына улам күш-ажыктыг сорук ерген Ворошилов аттыг колхозтун тараачылары элбекшидиг дүжүт өстүрүп алыры дөш чөптүгүдү ажилдап турар. Эрткен чыга улуг колхозтун тарыга шөзү бо чылын дыка кабарган.
Колхоз бо чылын 820 гектар тараа культуларынын чогуру өйүндө, агротехниктиг негеделер бугураар чажын тараан, оң ден кезинден хей кызылгас, 18 гектарга кукуруза база тарыткан. Амгы үеде тарааны үнүжү 8—10 сантиметр бедик келген.
Элбекшидиг дүжүт өстүрүп алырынга чакы хову ажилы ажилдык чүгө эгези болурун колхозчулар меделердиг билип, тарааның чайгы ажалгазымыче улуг кычөгөйи салып турар. Эш Отурга улутурган 12 ийи составтыг тускай сугтарында эвенозун тургускан, эвено соелуг чүгө каш хүнер иштинде беши 270 гектар тарааны сугтарган.

Кукуруза тарылгазын калбартыр

АРЫСБАН. (Телефон-биле). Улуг-Хем районда «Партияң XIX съездин» колхоз чугула культура болур кукурузанын тарылгазын чедишкенин чорудуп турар. Майын 27-ге чедир 60 гектарын тараан, чөвкү хүнериниң иштинде кукурузаны ам-даа 40 гектарын тарып.
ШУЙ. (Телефон-биле). «Мурнакты» кезе ажил-агы артаан—Бай-Тайга районда эки ажилдыг колхозтарынын бирөөн. Эрте чашкан тарааларын үнүжү 10 сантиметр ашкан, сугтарыга кидин-ке калбарып турар. Кукурузаны 65 гектарда дөрбөлчип-улаңгач арга-биле тарырып доошун турар.

БЕЛДИР-АРЫГ. (Телефон-биле). Тес-Хем районда

Калинин аттыг колхоз 15 гектар кукуруза тарылганын май 28-те дооскан, картофельди 10, а көк сулаан 40 гектарда тараан. Ногаа олурутуламы, мал чөмү культуларын тарылгазын улам калбарып турар.
САМАГАЛАЙ. (Телефон-биле). Тес-Хем районда Сталин аттыг колхозтун тарааны дыка чаагы үнүп турар. Колхозтун хову ажилынын бригаданын сугтарында 8 ийи составтыг тускай эвенозун тургускан. Сугтарында эгелениниң чүгө соелуг каш хүнеринде беши чүс ажы гектарда тарааларың баштайгы сугтарындамын элбекшидигин.

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Пioneer ажилдакчыларынын Бүгү-эвилел чөвүлел хуралы

РСФСР-ниң Чырымшынын министрствозун болгаш ВЛКСМ ТБ-нын организацианы, Pioneer ажилдакчыларынын Бүгү-эвилел чөвүлел хуралы май 25-те Москвада ажилттыган. Оң ажилында Москванын, Ленинградтын, Киевтин, Минскинин, Риганын, Вильнюсун, Таллинни, Петрозаводскини, Ашхабадтын, Магданнин, Гомельдин, Днепродзержинскин, Томьенин, Хабаровскини, Иркутскини, Читаның болгаш еске-даа хоорайларың Pioneerлер Бажындарынын болгаш орудуларынын Pioneer кабинеттеринин эргелекчилерин кирип турар.
Чөвүлел хуралдын кыркыкчылары семинарларга ажилды дуржулазын сол-

тун номнар үндүрер чери парлап үндүргөн.
Номну массалыг тиражыг кылдыр үндүргөн.
(СЭТА).

ХАРЬКОВ. Областың колхозтары кукуруза тарылгазын дооскан.

Бо кукурузаның шөзү артыган чыдаагында улур ийи калган хей көвүдөө. Тарылгазын чүгө дөрбөлчип-улаңгач арга-биле 7—9 ажил хүнүнде эрттирген.
Петровск, Зиневск болгаш еске-даа

аңгы улудурткучулары, кезде ажил-агынын тускай эртемилери номчаан. Ол ышкан Бин-Хем районда МТС-тиң директору эш Балабанов, «Кызыл тараачы» колхозтун даргазы эш Астафьев олар боттарынын ажилынын дуржулазын база чугалаажып турар.
Курстун динчачылары чөвкү хүнүнде Красноярск крайынын мурнакчы колхозтарынын ажилы-биле таныжып, практикада чорутуу-биле белеттешип турар.
(СЭТА).

Курстун ажилды доозулган

Партиянын болгаш чазактың ажилыгынын бугураар колхозтар даргаларына ажилдакчы-биле шиптиренин кадрларын үш неделян бурзуу бодунуң ажилын май 28-те дооскан.
Курстун киржикчилери ССРЭ-ниң Бөдөө ажил-агынын министрствозунда доктаалган өөредилге программанын чедишкенин дооскан. Өөренч эрткен темаларга лекциялары обласың партия, совет органына-

аңгы улудурткучулары, кезде ажил-агынын тускай эртемилери номчаан. Ол ышкан Бин-Хем районда МТС-тиң директору эш Балабанов, «Кызыл тараачы» колхозтун даргазы эш Астафьев олар боттарынын ажилынын дуржулазын база чугалаажып турар.
Курстун динчачылары чөвкү хүнүнде Красноярск крайынын мурнакчы колхозтарынын ажилы-биле таныжып, практикада чорутуу-биле белеттешип турар.
(СЭТА).

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).
БИСТИН ОБЛАСТА. Тудугжулар үлетпүр ажылдакчыларынын Кыйгырын таныжып турарлар (1 арин).
С. Чымба.—Үндүрген шиптиренин күтүлденин канчаар боттандырып турарыны (2 арин).
ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баш-

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында Д Ы Н Н А Д Ы Г

Совет Эвилелинин чазак төлөөлөрүнүн болгаш Югославиянын чазак төлөөлөрүнүн аразында чугалаажышкыларын дугайында ылымат (1 арин).<

Үндүргөн шийтпирниң күүселдезин канчаар боттандырып турарывыс

Партиянын үндүргөн шийтпирин амырдалга боттандырып, оларнын күүселдезин хун бурда доктаамал контролдан турарын партиянын Уставы эге организацыйалардан шийтпир негеп турар. Айна үндүргөн Бай-Тайга районун «Ден-Терек» колхозунда партия эге организацыйа шийтпирлериниң күүселдезинге болгаш кадрлар ортузунга чорудар ажылга ойна кичөөнгейи салып, партиянын үндүргөн шийтпирлерин багай эвес боттандырып турар.

1954 чылдын август айдан бээр коммунистерниң нийти хурадын 14 удаа эрттирген. Ол хурадыга Коммунист партиянын болгаш Совет чазактын көдөө ажыл-агыйнын улам ийиң хөгжүдөр дугайында үндүргөн шийтпирлерин, колхозтун организацыйа, ажыл-агыйны быжыргаларына хамаарышкан айтырларын чутаалажып турган. Партия хуралына колхоз баштаар чериниң болгаш бригадалар бригадирлеринин, колхозта комсомол комитетинин секретарынын илеткедери динчап келген.

Партия эге организацыйа хулаап алган шийтпирлериниң күүселдезин хынаар ажылга дуржулгалык болгаш шынар келинлик коммунистерни болгаш биро кичүүнерин ажылгап турар. Колхоз баштаар чериниң даргазы Кунгаа, суну Советиниң депутаты Анай, хову бригадалык бригадир Аызат, комсомол комитетинин секретары Бөвчүк болгаш ескелер-да партия организацыйанын шийтпирлериниң күүселдезин хынаар ажылга илешпейлик киршип турарлар.

Партияны агитация-массалык ажылдарын, колхозта тутуд болгаш хову, мал ажылынын, школа, өнөөлге болгаш комсомол организацыйанын ажылы бурога болгаш коммунистерни нийти хурааларына туртууу келген.

Бүгү-нинтиң өөредилгени канчаар чоруп турарынын дугайында колхозта эге школа директору Даваа-Доржуун илеткеди коммунистерни хураалына чутаалажып, тодаргай кемчелерин алган. Оң түнелдинде школа наамын 320 ажыг уругларны школага бурун кырген. Бижики биче билериниң 3 бөлүмнерин организацыйа.

Бо чылдын тутуд шаанында 7 чурттага бажынарарын, колхоз баштаар чериниң көнөрөөнүн, 4 мал кажааларынын тутуун доозуп турар. Ам бүгү колхозчуларын 50 ажыг хузуу суурзаан. Колхозта эге школа, кижя, мал эмгелелери, магазин, хаб бажыраар чер ажылдан турар.

Часы хову ажылынын белеткелин организацыйа эки чорутканынын түнелдинде колхоз тараа культуураларынын тарыхта шаанын 10 ажыл хунуңде 105 хуу күүсеткен.

Колхозта партиянын политшколасы болгаш партия төөтүгү өөрөнөр бөлүмү ажылдан турар. Партиянын көзөңкө политика өөрдилгенин динчапчылар биче түнелди доосканар. 19 кижя динчапчылар агроэкономикалык курстар кичөөдө доктаамал чорудуп, өөрдилгенин ийги чылын чедишкенин дооскан. Партия эге организацыйа пропаганда-истер-биле ажылды элөөн экижиктеп, пропагандистер Аызат, Даваа-Доржу, зоотехниктиң болгаш

агротехникти курстарын башкылары Васильева, Брачичова кичөөдери эки белеткелик эрттирип турганар.

Эге организацыйанын буроу колхозчулар ортузунга агитация-массалык ажылды экижидерине кичөөнгейи салып, колхоз боттандырылган участкаларына СЭКП ТК-нын январь пленумунун доктаалын тапшытырар 15 агитаторларын быжыргалаан. Агитаторлар эштер: Кунгаа, Аызат, Анай, Бадаа-оол, Кончук, Белек болгаш ескелер-да кызык ажалдан турарлар. Партия организацыйанын хана солугун ай санында, бригадаларда агитаторларын доктаамал үндүрүп, колхозтун көргүзүп болгаш хундуулаа самбыраарын өй-шаанда үндүрүп турар. 1955 чылдын солун чагылызынын планы күүсеткенге.

Фермаларда болгаш бригадаларда куш-ажылдын бүдүрүчүлүгү, сагыла-чурум экижени. Социалисттик чарытын калбарганы-биле мурнакчыларын саны эскен. Хой кадарчыны Чыпбак, бызаа ажаакчыны Бак-кыс, тууду ажылдаа Апанайт шыкаш мурнакчылар колхозта хөй. Шаантыг саякчы Анай бо чылдын 15 иктерини бызааларында чарып салгаш, икек бүртүңдөгө хунде 4 литр сүтү саап ап турар. Саанчы эртен чылдын саада сезонун дургузунда ботунга быжыргалаан 10 иктерини икек бүртүңдөн ортумаа-биле 553 литр сүт саап алган. Эш Анай бо чылдын икек бүртүңдөн ортумаа-биле 1000 литр сүт саап аларын хулаапкенге.

Колхоз баштаар чери болгаш партия организацыйа мал ажылында колхозчуларын материалдык амырдал чурттаалыкка кичөөнгейи салып турар. Бо чылдын малчынарга 3 чурттага бажынаарын тутуу турар. СЭКП ТК-нын январь пленумунун доктаалын эсугаар колхозтун чоокку 5—6 чыдарга чорудар ажылдын планын чотаалап кылгаш, колхозчуларын нийти хураалына бадылаан. Перспективтиң планын канчаар күүсетип турарынын дугайында партия эге организацыйанын буро хураалына колхоз баштаар чериниң илеткелин динчаан. 1955 чылдын февраль айда икек ферманын эртелекчи Бадаа-оолдун мал кажааларынын тутуунун канчаар чорутууну турарынын дугайында илеткелин партия хураалына динчаан, практиктик кемчелерин алган. 100 баш икек кирер кажаанын тутууну кол кымылдарын дооскан. 50 баш бызаа кирер кажааны тутуу турар. Колхоз 25 гектар кукуруза тарып шаанын ажыг күүсеткен.

Колхозта партия эге организацыйа боттандырып чуртуктуу органдарын үндүргөн шийтпирлериниң күүселдезин дөш организацыйа кемчелерин ал келгенинин түнелдинде колхоз организацыйа, ажыл-агый таламы-биле улам быжыгып, чаа-чаа чедишкенин чедиш ап турар. Колхоз 1954 чылда күрүне мурнуга хулаапкерлерин болгаш мал өстүрерини күрүне планын чедишкенин боттандырган.

Партия организацыйа СЭКП ТК-нын январь пленумунун шийтпирлерин амырдалга боттандырылган коммунистерни болгаш колхозчуларын сыйык экилелеп турар.

С. ЧЫМБА,
колхозта партия эге организацыйанын секретары.

Колхозтарда хой кыргыздазы

АЙНАТЫ. (Телефон-биле). Хойнуң кыргыздазын чогуур өйүңде организацыйа чорудары чутууда. Ол болза, чутга дүктү чидирг чокка ажаап аларын калдырар эвес, оң-биле кады малды кышып ийиң дүктөн эрте адырып, чайгы семиртпеге үндүргөн хобашкан чутула айтырып болур. Барыш-Хемчик районда «Комсомол 30 чыла» колхоз хон май 20-ден эгелен кыргып берген, мында хол халыкларын 20 хөжөөнөр ажылдан турар.

Ажылдын баштайгы беш хунеринде 800 хире хойнуң дүгүн ажаап алган, ортумаа-биле бир хойдан 1,2 килограмм дүк кыргып алдынып турар. Кыргыттымаан хой болгаш эшкү ам-даа түш муң ажыг, колхоз баштаар черинде күштү улам немел, кыргыздазын дүгедеринче боттуту кемчелерин ап турар.

ХОРУМ-ДАГ. (Телефон-биле). Чөөн-Хемчик районда Жылан аттыг колхоз май 26-га чедир 1700 хойнуң дүгүн кыргып алган. Чадаанын машина-трактор станциясында минчатаа агрегат чорудуп берген турары дыка четтес, мында чутга 32 хол халыкларды колхозчулар ажылдан турар. Кыргыттымаан хой, эшкү ам-даа беш муң ажыг.

Колхозтун малы хун кыш ажыг ужурунда хойнуң дүгү база ажааб болуп, бир хойдан-на ортумаа-биле 2 килограмм дүктү кыргып ап турар. Хунде хол-биле 20 килограмм дүктү кыргып азы 3 күш-хунерин ажылдап ап турар Тодукпан, Кара-Кыс шыкаш эштер хөй.

ТЭДИН. (Телефон-биле). Бай-Тайга районда «Мурнакчы» колхоз хойнуң дүгүн ажаап ап эгелен. Баштайгы ийи хун, май 27-ге чедир 2 бөдү оларда 700 хойнуң кыргыздазын дооскан, дүктүн дүжүдү бир хойдан-на 900 граммдан 2 килограмм чедир турар.

Тезиниң машина-трактор станциясында «Мурнакчы» 10 халыкларды агрегат, а колхозчуларын хол халыклары-биле 20 кижя ажылдан турар. Ол күш чутга колхоз төвүнүң чоотунга 5200 хой болгаш 4000 хире эшкүдери-ле кыргыздазын «А, А, Мөңгүн-Тайга фермалында 7000 хире хойнуң болгаш 3000 эшкүдү дүгүн чөтүр өйүңде ажаап аларына күштү немел экилелдери негетиниң турар.

Мал-Мажалыктын машина-трактор станциясы Ворошилов аттыг колхозта муң хой кыргып бээр керелди. Ийи дүкшөк, малды чайгы семиртпеге үндүрүп үе келген, а МТС минчатаа агрегат чорудуп берген. Чувениң хөмү өрттүп, үенин орайтанын барымдалаш, колхоз баштаар чери 35 хол халыкларын хөжөөнөрүн база хойну кыргыздазын белеткежир элөөн каш шынар колхозчуларын экилелдеш, дүктү чидирг чок ажаап аларына майын 27-де кырыккен.

Организацыйа болгаш кызыкмак куш-ажылдын түнелдинде чутга баштайтын хун безин 300 хойнуң дүгү кыргыттыган. Дүжүт багай эвес, хой буртуу 1,5 килограмм дүктү берип турар. Эрте эгелен, орайга чедир ажылдан турган, хойну кыргыздазын ийиң 1-ге чедир доозарын бригада хулаапкен. Колхозчуларын өзү боттуту ажыл-хөжөөктөн карышпас.

САМАГАЛДАЙ. (Телефон-биле). Тес-Хем районда Балинин аттыг колхоз бо чылдын 2700 хире хурагандан аягыда безин 8500 ажыг хойларын дүгүн ажаап алды. МТС-тин чорудуп бергени бир утла 9 хойларын кыргып агрегаттамын халык дүк албас, шүптүзүн солугур, үрелдик болган.

Колхоз баштаар черинде ажылдын бүдүктүр дүргенин өөрөнш көргөш, олар хойларын аайы-биле элөөн каш кезек черде шүптү 50 хол халыкларын бөдүктөрүн организацыйа. Амгы үеде хой кыргыздазы килин-ле тутуктун турар.

АРЫСКАН. (Телефон-биле). Шаган-Арыда «Партиянын XIX съездин» көдөө ажыл-агый эртен чайгы мал семиртпеге-биле белеткенге турар. Фермаларда малдын ветеринария таламы-биле шийчылгенин чорутушкан, биче, сувай база оолдук маларын оларлар аайы-биле чайлагаларын белеткеп, дуржулгалык кадарчыларын быжыргалап турар.

Белеткеге хамаарышкан бир кол ажыл-агыйнын чедөөнүнүн, хойнуң кыргыздазын дүрген доозары болур. Ол болза, күрүнеге турган дүк планын чогуур өйүңде күүседеринге болгаш белеткелин сактып алгынына халыкларынга база чутууда холбашкан.

Колхоз чыгызын чеден дооскан, хон май 25-ге кыргып эгелей берген. Баштайгы үш хун 416 хойнуң дүгү алдынган.

Горький область, Горькийн гидротехнический институтунун суг платиназынын турустануу. Фото: П. Вознесенский СЭТА-нын фотохрониказы.

ШКОЛАЛАРДА ЭКЗАМЕННЕР

Өөредилге чылын дооскан

Чоокта чаа Кызылдын № 9 ортумак школанын I, II, III класстарынын 1954—1955 өөредилге чылын доосканын дугайында өөреникчилерин болгаш ала-пелериниң каттышкан түнел хураалы ботуп эртенге. Өөредилге чылынын түнелдинде таламы-биле школанын өөредилге эртелекчи эш А. Рубова чүве чутаалаан.

Школанын башкылар коллективин өөредилге-кижиликте ажылын организацыйа чорутканы-биле өөредилгенин нийти шынары 94,4 хуу болган. II класстын уугуткучу башкы эш М. Ноодрина ада-пелер биле ажылды экижип, өөреникчилер-биле класстан дашкаар өөредилге-кижиликте ажылды организацыйа чорутканын оң казым өкү түнелдик болган.

Чамдык ада-пелер өөредилге чылынын дургузунда школанын дирекциясы болгаш башкылар-биле үргүчү харылдажып, уругларын кижиздикте ажылга кичөөнгейи салып келген. Чижээ, ада-пелер Сероткин, Кукуров оларын уругларын кончук эки өөрөнчтөр.

Бүгү эртенгерге кончук эки өөрөнчтөр 13 өөреникчилерин школанын дирекция чери уран-чечен чогаал номнары-биле шаанзаан, эки өөредилгелди өөреникчилерин мактаан.

Чамдык чедишкенин бардаа болза, школанын өөредилге-кижиликте ажылдарында уугу четтестер бары өөредилге түнелдинде илерзөн. 9 өөреникчи дараазында класстарга шийчылгенин. Чайгы динчанын чөп ажылган, уругларын лагерлерге болгаш салтарга организацыйа динчандырган, келер өөредилге чылыга өөреникчилерин чаа күш-биле өөредип кивериниң дугайында саямаларын ада-пелер бергилзеш.

Хураал сөзүңде өөреникчилерин уран-чүтү бөлүмүндөн организацыйа концерт болган.

М. МИНЧИМАА.

Бышкан билгиниң аттестады дээш

Май 25-те Кызылдын № 3 школанын хураалдар залы каас чаражы-биле шийетин турган. Эргенгиниң 9 шак. Ол школанын онгү «А», «Б», «В» класстарынын өөреникчилери 76 кижя парталар артында олурупкан литератураын бижимел ажылына белен олурунган.

Школанын литература башкысы Розалия Владимировна Белькина бижимел ажылды темаларын жомчаанын өөреникчилер уугу кичөөнгей-биле динчап, бижип олурунган.

Майя Боралева А. А. Фадеевтиң «Анык гвардия» деп романын «Комсомолчуларын моральдык мөстүшаны» деп теманы шийип алган оң хынамчалыгы-биле бүдүрелди бижзеш.

Людмила Хомайко — В. В. Маяковскийни «Вадимир Ильич Ленин» деп шүптүлелдине «Ленин болгаш партия», Виктор Бородин «А. С. Пушкинниң чогаалыга ажылынын уусчүзү» деп тус-тус темаларын шийип алган бижзештөр.

Уругтар кижя буртуу шийип алган темаларына ботуп кичөөнгейи салып, бодамчалык бижип олурунган.

Баштайгы экзамен дүжээтинде онгү класстык кыстар 76 кижя шүптү эки түнелдинде дүжээтинде. Олар бижимел билгин чедиш азыр дөш боттарынын өөреник эртенге темаларында дашкаар материалдарын эки ажылгап турарын экзаменериниң түнелди көргөшкөн.

З. САГААЧЫ.

Баштайгы экзамен

Танды районун Бай-Хаак ортумак школанын онгү класстары 22 кижя бышкан билги аттестаданын баштайгы экзаменни дүжээтинде. Литератураны бижимел ажылы чутга эки, кончук эки демдектерге бажыр дөш беш, алды шактарын иштине үргүчүлүдө бижип келгенин түнелдинде өөреникчи буртуу шийип алган теманы тодаргай-биле анализтеп шыдаан. Эң илангыга Альбина Зуева, Мария Афанасьева, Любовь Залудка олар бижимел ажылды кончук эки демдектерге бижзештөр.

Бо чылдын экзаменниң нийти депвелеп эртен чыдырга бодаарга эки түнелдик болган. Ол чорук өөреникчилерин болгаш башкыларын экзаменерге белеткеди эки организацыйа чоруткан деп чүвени көргүзүп турар.

ССРЭ-нин, АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын Чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралына хамаарыштыр

ССРЭ-нин Даштым Херектер Министри В. М. Молотов май 26-да Великобританиянын элчин дээрти У. Хейтерни, АКШ-тын херектеринге түр бүдүретиң дээрти У. Уоллслин болгаш Франциянын херектеринге түр бүдүретиң дээрти Ж. Ле Руаны хулаап алган болгаш дөрт күрүне-лериниң чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралын чымалдыр дугайында айтырыштын таламы-биле АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын чазактарынын 1955 чылдын май 10-дагы нотазын

Франциянын Чазааның 1955 чылдын май 10-дагы нотазы

«Совет Социалисттик Республикаларын Экилеленин Даштым Херектер Министр-ствоуна Франциянын элчин чери болу-нун хундуулыгын херечилеп турар болгаш анаа дараазындагы чутууду динчаар ал-дарыг болду:

Франциянын, Каттышкан Штаттарын болгаш Каттышкан хаан чериниң чазакта-рын бистин мурнувуста туруп турар уугу айтырларын шийтпирлеринге чаа күженишкенин кылдыр үе келген деп санап тур. Иччангаш бистериниң арамыста чөрүдөөнүн чымдаанарын чайладыр төлөө, бистин күженишкенин экилел-кытжып киреринге Совет чазакты чалап тур биле.

Ол айтырларын шийтпирлеринге үе-шап болгаш шыдажышкын негетир деп санап турар биле. Ол айтырлар чалгыс чөвүлел хуралга дашалгып чурум-биле шийтпирлетинмес. Ийиңг иямылг кал-ды-лаа орджажышкын ол айтырларын шийтпирлеринге орукка эсугу деп шийтпир чүгө оожумалды болур ийиң. Иччангаш ол айтырларын чутаалажып көөрүнге чаа органы ажылгаары ажыл-тыг болур ийиң деп санап тур биле.

Ол айтырлар нарын болгаш чутула болган хурундан оларын ийи үе-чаланын иштине чутаалажып көөрүн санаалдан тур биле. Бистин бодамыс-биле азырга, санаал-оонадарын солчур төлөө, чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралын дашты-

Совет Чазактын 1955 чылдын май 26-дагы нотазы

«Совет Социалисттик Республикаларын Экилеленин Даштым Херектер Министр-ствоу Франциянын элчин черинге ботунун хундуулыгын херечилеп турар болгаш Франциянын, АКШ-тын, Англиянын база Совет Экилеленин чазактар баштың-нарынын чөвүлел хуралын чымалдыр дугайында элчин чериниң май 10-дагы нотазына холбаштыр дараазындагы чутууду динчаар алдарыг болду:

Ийиңг чөвүлел хурал улустар аразын дүшкүртүп чоруктарын кошкардырып болгаш күрүнелер аразын харылдаарына бүтүрелгенин быжыргаларына ийиң бээр жүрүлүп деп чүвени барымдалаш, айтыртын күрүнелерин чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралын чымалдырларын Совет чазак таарымчалыг кылдыр көрүп турары билдинтир болгай. Күрүнелерин уугутуу ажылдакчыларын ужуражышкын улустар аразынын шийтпирлетинмес айтырларын шийт-пирлен таарымчалыгына эржежок чутула таарымчалыг байдалдарын тургузарына ийиң бээр дээрин Совет чазак санап турар, мычараа ону кылдыр төлөө, бүгү сонугурадыг талааларын оңче эсугу күзөл-чүтүдү бар турары чутууда.

Оң-биле холбаштыр сонугурадыг күрүнелерин ол айтырларын шийтпирлен таарымчалыгына ийиң бөөрүнге белен чорутуун илерзешкени Кореяга хан төгүшкүңгө төңчү салыр, а ол ишкан хамаарышкан национал хөгжүдөгө Ийиңг-Кыдаттын улустарын дүрүм баугаар эргелерин хулаап көрүшкан, Ийиңг-Кыдатка дайын чорутууларын соксалдыр органы берген деп чүвени сагындырары таарымчалыг-дыр. Иччангаш Иракка Чөөн-чүткү болгаш Мурнуу-Чөөн Азиянын районунга дайыннын айымдыг ийи олаан өжүрөр аргалы болган.

Сөөлү үеде Европада эң-не өйү келген айтырларын бирээш—австри күрүне керезиниң дугайында айтыртын Австриянын доктаамал нейтралгетин хулаап көрүшкан, шийтпирлерин база чедиш алдынган, ол чорук тайбынын быжыргаларын болгаш улустар аразынын дүшкүр-лү чоруктарын таарымчалыгынын хер-рөөңге уугу салгышкын болган.

Тайбынын хандырынын утланган ботунун эскерилге чөк политикаын уугу-тулга болурун алгаш, база күрүнелер аразын харылдаарына бүтүрелгенин быжыргаларын болгаш «соок дайынны» соксалдырын күженишкан. Совет чазак чепселенишкенин кызырар, атомгун дайынын хоруттаар болгаш чаа дайыннын айымдыг чайладыр айтырларын таламы-биле болууну туржун май 10-ла онга таймалдырган. Ол айтырлар таламы-биле, хамкытын мурнууда уугу күрүнелерин аразына чогуур тутуушкуну чедиш алары чепселенишкенин, оң иштине атомгун болгаш волюнтүг чепсе-тин таламы-биле-ла эндере бүдүрүшкү-нерге төңчү салыр, шериң чарыдаларынын буту-ле өзүп турар түргөзүнүн улустарын хостаар база улустарын тай-бы болгаш ыржим амынчалыгына та-

ары хулаап алган болгаш дөрт күрүне-лериниң чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралын чымалдыр дугайында айтырыштын таламы-биле АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын чазактарынын 1955 чылдын май 10-дагы нотазын

«Совет Социалисттик Республикаларын Экилеленин Даштым Херектер Министр-ствоуна Франциянын элчин чери болу-нун хундуулыгын херечилеп турар болгаш анаа дараазындагы чутууду динчаар ал-дарыг болду:

Франциянын, Каттышкан Штаттарын болгаш Каттышкан хаан чериниң чазакта-рын бистин мурнувуста туруп турар уугу айтырларын шийтпирлеринге чаа күженишкенин кылдыр үе келген деп санап тур. Иччангаш бистериниң арамыста чөрүдөөнүн чымдаанарын чайладыр төлөө, бистин күженишкенин экилел-кытжып киреринге Совет чазакты чалап тур биле.

Ол айтырларын шийтпирлеринге үе-шап болгаш шыдажышкын негетир деп санап турар биле. Ол айтырлар чалгыс чөвүлел хуралга дашалгып чурум-биле шийтпирлетинмес. Ийиңг иямылг кал-ды-лаа орджажышкын ол айтырларын шийтпирлеринге орукка эсугу деп шийтпир чүгө оожумалды болур ийиң. Иччангаш ол айтырларын чутаалажып көөрүнге чаа органы ажылгаары ажыл-тыг болур ийиң деп санап тур биле.

Ол айтырлар нарын болгаш чутула болган хурундан оларын ийи үе-чаланын иштине чутаалажып көөрүн санаалдан тур биле. Бистин бодамыс-биле азырга, санаал-оонадарын солчур төлөө, чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралын дашты-

«Совет Социалисттик Республикаларын Экилеленин Даштым Херектер Министр-ствоу Франциянын элчин черинге ботунун хундуулыгын херечилеп турар болгаш Франциянын, АКШ-тын, Англиянын база Совет Экилеленин чазактар баштың-нарынын чөвүлел хуралын чымалдыр дугайында элчин чериниң май 10-дагы нотазына холбаштыр дараазындагы чутууду динчаар алдарыг болду:

Ийиңг чөвүлел хурал улустар аразын дүшкүртүп чоруктарын кошкардырып болгаш күрүнелер аразын харылдаарына бүтүрелгенин быжыргаларына ийиң бээр жүрүлүп деп чүвени барымдалаш, айтыртын күрүнелерин чазактар баштыңнарынын чөвүлел хуралын чымалдырларын Совет чазак таарымчалыг кылдыр көрүп турары билдинтир болгай. Күрүнелерин уугутуу ажылдакчыларын ужуражышкын улустар аразынын шийтпирлетинмес айтырларын шийт-пирлен таарымчалыгына эржежок чутула таарымчалыг байдалдарын тургузарына ийиң бээр дээрин Совет чазак санап турар, мычараа ону кылдыр төлөө, бүгү сонугурадыг талааларын оңче эсугу күзөл-чүтүдү бар турары чутууда.

Оң-биле холбаштыр сонугурадыг күрүнелерин ол айтырларын шийтпирлен таарымчалыгына ийиң бөөрүнге белен чорутуун илерзешкени Кореяга хан төгүшкүңгө төңчү салыр, а ол ишкан хамаарышкан национал хөгжүдөгө Ийиңг-Кыдаттын улустарын дүрүм баугаар эргелерин хулаап көрүшкан, Ийиңг-Кыдатка дайын чорутууларын соксалдыр органы берген деп чүвени сагындырары таарымчалыг-дыр. Иччангаш Иракка Чөөн-чүткү болгаш Мурнуу-Чөөн Азиянын районунга дайыннын айымдыг ийи олаан өжүрөр аргалы болган.

Сөөлү үеде Европада эң-не өйү келген айтырларын бирээш—австри күрүне керезиниң дугайында айтыртын Австриянын доктаамал нейтралгетин хулаап көрүшкан, шийтпирлерин база чедиш алдынган, ол чорук тайбынын быжыргаларын болгаш улустар аразынын дүшкүр-лү чоруктарын таарымчалыгынын хер-рөөңге уугу салгышкын болган.

Тайбынын хандырынын утланган ботунун эскерилге чөк политикаын уугу-тулга болурун алгаш, база күрүнелер аразын харылдаарына бүтүрелгенин быжыргаларын болгаш «соок дайынны» соксалдырын күженишкан. Совет чазак чепселенишкенин кызырар, атомгун дайынын хоруттаар болгаш чаа дайыннын айымдыг чайладыр айтырларын таламы-биле болууну туржун май 10-ла онга таймалдырган. Ол айтырлар таламы-биле, хамкытын мурнууда уугу күрүнелерин аразына чогуур тутуушкуну чедиш алары чепселенишкенин, оң иштине атомгун болгаш волюнтүг чепсе-тин таламы-биле-ла эндере бүдүрүшкү-нерге төңчү салыр, шериң чарыдаларынын буту-ле өзүп турар түрг

Улус демократиясынын чурттарында

Улетпурде удуртур албан дужаалдарже Бьдаттың ажилчынарын депшиди турары

ПЕКИН. Кыдаттың хей-хей ажилчынары чыл келген тулдунга бидурледе коммандирлер болуп депшиди турары. «Наньфажибао» солунун диньнатканын бугаар алырга, Кантонда, Сватоуда, Фосаньда, Хайкоуда болган Гуаньдун жокчу эске-даа хоорайларында эртен чылды дургузунда болган бо чылдык баштайгы кварталында улетпурде удуртур албан дужаалдарже 600 ажыг кижини депшиди. Улетпур бидуртелеринин директорларына болган директорларын

оралакчыларына 30 хире кижини томуйлаан, дехтер начальниктеринге болган дехтер начальниктеринин оралакчыларына 200 ажыг кижини томуйлаан. Улетпур албан дужаалдарже депшидирген ажилчынары практиктик дуржуладан алынган техниктиг билиглерин дургузуптаан, бидурледе онаалгаларын күүседир талазы-биле чаа-чаа черинкилерин чедиш ап турар.

(СЭТА).

Польшада совет фильмнер

ВАРШАВА. Польша Улус Республиканың хей инития совет кино уран-чүүдү чогаалдарына улуг сонургал салып турар.

Соелгу чылдарың иштине польшаның кино театрларына 600 яны-бүрү совет кино чурктарын көргүскен, оң иштине долу метражыг 300 хире четен чогаал чурктары болган эртем талазы-биле билидирги 180 ажыг фильмнер бар.

Совет кино чурктары 450 миллион хире көргүчүдөр көргөн.

СЭП-ниң болган делегейде бир дугаар социалистиг тургунуу тургузучуу — В. П. Ленинниң дургу-хевирин көргүскен

чурктар чуртта онза сонургалдыг болуп турар. «Утгудубас 1919 чыл», «Сталинград туучушуну», «Берлинниң дүшкени», «Дидим кижилер», «Садко» болган совет кино уран-чүүдү эске-даа хей чогаалдарын польша ажилчы чоннар ханы сонургал-биле көрүп турар.

Совет кино фильмнерин чакдык болган чыл бүрдү болуп турар фестивалдарында польша улус улуг сонургалын көргүчү турар. Эртен чылдык төнтүчүдө чедиш фестивалыг кингрен совет фильмнери 23.500 муң хире кижини көргөн.

(СЭТА).

Венгр Улус Республиканың Күрүне хуралы Варшава керээзин бадылаан

БУДАПЕШТ. Венгр Улус Республиканың Күрүне хуралының эзелч чок сессиясы болган. Найырал, кады ажилдажыга болган кайы-кайымынга дузаажыр дугайында Варшава керээзин күштү болдуруп бадылаан дугайында айтыр сессияның хүн чурumu болуп турган.

Тайбын болган айнык чок чоруту хандырамын талазы-биле европа күрүндеринин Варшава чөвүдөл хуралының дугайында Венгр Улус Республиканың Министрлер Чөвүдөлүндөгү Варшава чөвүдөл хуралына Венгр төлөөлерин баштыкы Андран Хегедеш илетке кылган.

ВУР-нуң Министрлер Чөвүдөлү, герман милитаризми катан төртүндүрүнерин дугайында париж дугуржулгаларын күштү болдуруп бадылаан барымдаалаш найырал, кады ажилдажыга болган кайы-кайымынга дузаажыр дугайында керөөни чарганы, база ол шыкшап ул керөөни кижилерин—европа чурктарының чепсектиг күштеринин каттышкан коммандылары тургусканын шын деп санап турар деп Андран Хегедеш чутгаалаан.

Варшава чөвүдөл хуралының соругазы болза, Европада тайбын болган айнык чок чоруту хандырамы болуп деп илеткечти түңгелде чутгаалаан. Варшава керээзин күштү болдуруп бадылаан саяалды Хегедеш күрүне хуралында килгрен.

Санап берип чүве чутгаалаанар Венгрияның ажилчы чоннар партизанын Топ Комитетинин бирги секретары Маттас Ракоши, чогаалчы Петер Вереш, Венгрияның профессорларын Чөвүдөлүндөгү дорбаны Шандор Гашнар, католик епископ Маклош Бересточи болган эске-даа депутаттар венгр чалак Варшава керөөнигге ат салганын чүдүлдү деп көргөнөр.

Варшава чөвүдөл хуралының киркиччилер-чурттарынын аразында найырал, кады ажилдажыга болган кайы-кайымынга дузаажыр дугайында керөөни Күрүне хуралының сессиясы чактыс эп-сеткил-биле күштү болдуруп бадылаан. Депутаттар ургучүдөлдүг, динмиттиг адыш чаксажыкчылары-биле ол шийтирени байырап турган.

(СЭТА).

КУДР-ның ажилчы чоннары чуртунуң энергетика ажил-агыйын чедишкенин камап тургузуп шурар

ШЕНЬЯН. Улус ажил-агыйын катан тургузар талазы-биле Соңгу Кореяның ажилчы чоннарының чаа чедишкенин-иниң дугайы Борей Улус-Демократтыг Республиканың парлагалык диньнаттыг турар. Пучжонган хемде дайын чылдырында ажал урелген 3-кү гидроэлектростанцияның электростанцияны май 15-те баштайгы тогун берген. Туудузулар, эр-тектилер болган электростанциялар күш-ажыкчы маадирлыг чоруктуң үлгерикчөөн көргүскенер. Генераторну хуусааныдан 4 ай бурунгаар катан тургускан. БУДР-да ажилдап турар чехословак тускай эртемчилер ол ажил-херекке улуг дузаны көргүскенер. Азияда эң улуг

Супхун ГЭС-те катан тургузуга ажилдар кидин-гүлүк чоруп турар. Бо чылдын аңаз үш чаа генераторларын ажилдап турар. Совет тускай эртемчилеринин киржигеши-биле боттандырган 6-ты генераторну өлтөр талазы-биле ажил дооступ турар. Чаа күчүлүг трансформаторлар тургустунуң, электростанция катан тургустунуң болган чарык кылдынын турар. Паутиналарын быжылаар талазы-биле улуг ажил чорутуну турар. Электростанцияга Совет Эмгекчилерин хей сангыг электри дерг-херекселдери болган электри материалдары алдынган.

(СЭТА).

Уруглар дугайында Кыдатта сагыш салышкын

ПЕКИН. Кыдаттың уруглары улуг сагыш салышкын болган мнакшы-биле бүтээлетирген. Не болган чаштык камгалам ВУР-нуң Конституциясы-биле хандыратыны турар. Божуга бажынарының, уруглар констатацияларының болган уруглар эмгекчилеринин дегем четкини чуртта тургустунган. Уруглар эмгекчилеринин саны көвүдөөн. Хосталга мурунда турганымга бодаарга, ам божуга бажынары 8 катан хей болуп санатынып турар.

Уругларның өлүр чоруну куду хемчөөлө чедир кызырдыган. Эрги Кыдатка, мнакшыда кедерге өчү дугуламчык шуут көргүстүмөй турган, уругларын өлүр чоруну 40—50 хуу, а чамдык районнарга 90 хуу чедиш турган. Уругулу Кыдатта не-херекселер эмгекчилерин халас дузаламчынын ап, ажил кылгын турар илер 56 хонук декрет шылажыг болуп турар. Заводтар, фабрикалар болган албан черлеринин чанында асилерлер чыгыш уруглар садтарының кылбас четкинин уругларга тургускан. Уруглар садтары болган асилерлер кедээ ажилдагы кооперативтеринде болган күш-ажыкчы хей-хей дузаламчы болуктеринде бар болуп турар.

Уругулу Кыдатта 50 муң өгө школар бар болуп турар, ында 50 миллион ажил школарын өөренип турар. Национал районнарга школарын саны кам катан көвүдөөн. Ам биче национал районнарында өгө школарда 2540 муң школар өөренип турар. Кам он школарын Тибетте бир дугаар тургускан. Уругларын кулдурутуп дымтамылган организастарына улуг кичөөнөй салып турар. Эртен чылдын уруглар ому үндүр чөр уруглар номнарын болган брошюраларын 1953 чылда турганымдан дөрт чартык катан хейчү үндүргөн. «Бичин өңчүк» болган «Кылдык орту» деп журналдар алышкы номчулукчулар ортунагы улуг урамыг болуп турар. Шковерлерге хүн-бүрдү өнер «Шо-янь бао» деп («Шковерлер солууну») солун үнү турар. Он аңгыда чер-черинин шоверлер солунарын Шанхайда, Чунцзинде, Ханчжоуда болган эске-даа хоорайларда үндүрүп турар. Чанчунда болган Муьденде уруглар кино-театрлары кам чылда ажилдап турар. Уруглар камгалаарының делегей хүнүнде Тяньцзинге база-ла уругларын чаа кино-театры ажилтынар. Эзлөө кам хоорайларда уруглар театрлары ажилдап турар.

(СЭТА).

Тайбының Бүгү-делегей Ассамблеясын вьетнам херэзженнер деткип турар

ХАНОЙ. Вьетнамың информация агентилеринин даччылыгы турары болза июнде Хельсинкиге чыгыр тайбынын Бүгү-делегей Ассамблеясын вьетнам херэзженнеринин Национал Эмгекчи бүрүн деткир дугайын медеглээн.

Вьетнам херэзженнер дайын чылдарында хей-хей бергелерин көрүп, бомбалаашкынарының болган боолаашкынарының

коргушунунарын эртин, хей-хей уругларын өгөненин херечилери болган деп медегилде чутгаалап турар. Дайынны катан үнерин болдурубас бис. «Атомнуг энергия улустарың өргө-ажыктарына, бүгү делегейге тайбынын херээнге ажыктынынын деп күзөл-биле долган бис».

(СЭТА).

Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн-чүк чурттарының экономиктиг конференциясының ажиттынганы

БЕЙРУТ. Ливанның өгөлөкчи санамы-биле чылдырган Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн-чүк чурттарының экономиктиг конференциясы май 25-те Бейрутта ажиттынган. Моон ааанда чурттар конференцияда киржиш турар: Афганистан, Египет, Эфиопия, Греция, Индия, Йемен, Ирак, Иран, Иордания, Ливан, Ливия, Пакистан, Сирия, Турция.

Египеттин, Сауд Аравиянының болган Сирияны тургузуп турары үш талазыг араб өнөөлинин талазы-биле Ливанның

туркужуга удурманганың демдөө кылдыр Сауд Аравияны бо конференцияга киржиринден ойталаан.

Ливанның президентиниң Шамун конференцияны ажиттышсаан, бо конференцияны соругазы болза, Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн-чүк чурттарының аразында экономиктиг каны ажилдажылганы быжыларына илдг бээр экономиктиг организацияны тургузары болуп деп айткан.

(СЭТА).

Атомнуг чепсекти хоругдаары дээш

РИМ. Валле Даостун (Соңгу Италия) область чөвүдөл чактыс эп-сеткил-биле резолюция хүлөөп алган, ол резолюцияда атомнуг болган водородтуг чепсекти ажилдаарын шийтирели-биле буруу шаап, боо-чепсектиг бар турар бүгү кур-

лавырларын чок кылдыр дугайында, база ол шыкшап атомнуг энергияны чүгө тайбын соругазыга ажыктынар дээш уругтар аразының комиссияны тургузарын санадан турар.

(СЭТА).

„Принцесса Кашмира“ деп индий самолёттуң үрелген байдалдарын истен көргөнниң түңгелдери

ДЖАКАРТА. «Принцесса Кашмира» деп индий самолёттуң үрелгенин истен кынар талазы-биле чакыс комиссияның илеткелинин допчулаан Индонезияның май 27-де үнөгү бүгү солунары парлаан. Инчазарга Гонконгту тавартып Бангкок конференциясыгче бар чораш ВУР-нуң болгаш ВДР-ниң төлөөлерин чакдык киржичилери, а ол шыкшап эзлөө кам кылат болган даштыгы журналистер ол үрелешкениң үзүндө өлгөн. Ук үрелешкени болза, самолёттуң оң талакы чактыгының дөзүндө кезектер быжылаан чөре суу каан турган чортуг хөдөлгенин минааны чактышкынының түңгелдери болган комиссия тодараткан. Чактышкындан ууткаар аргажок өрт болган.

Ук самолёт Гонконгтан бүрүн бүдүн ужуп үнөгү болган жуудушунга четчир кывар чүдүлдү чоруткан дөзүндө илеткеде айттып турар. Самолёттуң далай дүвүндөн тывылган үрелген кезектерин шийчилеп көргө, чортуг чактыг хөдөлдү минааның өргөнүн болган чөмерей

берген шак механизминин дөрт кезектери тывылган.

Мянганга «Принцесса Кашмира» деп самолёт Бангкок болган Азия болган Африка чурттарының конференциясының ажилыга шаптыктарын оралдажып турган кижилерин талазындан хоралакчы үлгелешкениң түңгелдери үрелген деп чүвөн истаде комиссиясы бодунун илеткелинге бадыткаан. Он-биле холбаштыр солуннар болза, самолёттуң үрелешкени Гонконгта америк-чакышкыч агентилеринин холундан болган дөзүндө айттып турган ВУР-нуң Даштыкы херектер министрствозунуң апрель 12-деги медегилин сагындарып турар.

ЛОНДОН. Гонконгтан Рейтер агентилеринин диньнатканын бугаар алырга, бөгүн Гонконг өргө-чакыргаларының төлөөлекчи «Принцесса Кашмира» деп самолёттуң үрелешкени болдуруп олжум чактып хөдөлдү минааны ук самолёт Гонконгга турга, аңаз салган деп санаарының бүгү барымдаалары бар деп медеглээн.

(СЭТА).

АКШ Камбоджаны бодунун шериг базасы кылып алырын оралдажып турар

ХАНОЙ. Вьетнамың информация агентилеринин даччылыгы турары болза, Каттышкан Штаттар Женева дугуржулгаларын урар, Камбоджаны Муруну-Чөөн Азияны (СЕАТО) шериг өнөөлинин районунга килрип турар. Бо үеде америк дипломатия «Меконг блок» деп чүвөн тургузар, аңаз Камбоджаны, Лаосту, Муруну Вьетнамы болган Тайландын килерини оралдажып турар.

Америкаанар Тайландыг боо-чепсекти октап турар, оң чакымын Камбоджага шийчилеп берген турар ужурулг. Чоокта чаа АКШ биле Камбоджанын хааныг чаксаанын аразында америк шериг «дузаламчы» дугайында дугуржулуга ат салган. Бо дугуржулга бугаар Камбоджа аме-

рик шериг чөвүдөлчүлеринин төлөөлерин чоруктан турар. Америк офицерлерин баштайгы бөлүтү Камбоджада чедиш келген болган мыда бодунун ажил-чорудулаанын калбарткан. Америкаанар Бангкок болган Инно-Пенем (Камбоджаның найысалы — Реа) аразында демир орук шимчөөшкенин катан тургускан, бо чорук Камбоджа америк боо-чепсек болган шериг оңтаарын чингедир ужурулг.

Бо чылдык өгөзүнде АКШ муруну талакы эрнеке порт тулар дугайында дугуржулганы хаап чаксаанга дөгөөн, ук портту америк шериг базасы кылдыр ажылаар, база бо портту Инно-Пенем-биле каттыштырып турар демир орук туудун кылдыр.

(СЭТА).

Капиталдың чурттарында ажил соксадышкынның шимчээшкени

Чоокта чаа Рио-Де-Жанейрога (Бразилия) металлургия үлетпүрүнүн ажилчынары бүгү нити ажил соксадышкынны чарлаанын, бо адырның ажилчынын нарындык 90 хууу аңаз киршикенин диньнаттып турган. Полиция шактык болуп, ажилчынарынын тулуп хоругдан турга-даа ажил соксадышкынны 24 шакты уламчылаан болган ажил соксадышкы тураларын тилгелгези-биле дог зулган. Капиталистер ажил төлөөлерин 23 хуу эстөрү болган ажилчынарының чактык негеделерин хандырап ужурга таварышкан.

Англияны Сан-Жуан Дель-Рей (Бразилия) компаниясының адын уругайларын 5 муң ажилчынарының ажил соксадышкынны 12 хонук ургучүлүп турар. Ажил соксадыш турарлар ажил төлөөлерин бедирден, ажилдын байда-

лын өкжидерин негеп турар. Ажил соксадышкынны калбак хемчөөлүг болуп турарын бразил солун диньнаттып турар. Уругайларын хаар деп кызынмышсаан, ажилчынарын коргудары компания оралдажып турар.

Типограф ажилчынарының чөвөрдү дөрт шактыг ажил-соксадышкынның түңгелдери Париже болган Францияны эске-даа хоорайларына май 26-да солуннар үнөөн. Ажил соксадышкыннын ном ажилдажыларын национал федерацияны (күш-ажылдын бүтүннүти конференцияныга кирип турар) кийгыры-биле типографлар ажилдажыларын профсоюзла эргелерин кызылаарлап турар хойлу төлөөлинин парламентке чутгаалажылары удузанырының демдөө кылдыр чарлаан.

(СЭТА).

Пакистаның эрге-чакыргалары Афганистаның барааннарын Пакистан дачыштыр эртинерин шаптыктарын үргүлчүлөн турар

КАБУЛ. «Ислах» солунунун май 26-да диньнатканы болза, бир чуртту дачыштыр эртер тускай демир орук-биле Пакистаның девишкөөрүн таварты эртин чыткан Афганистан барааннарын пакистаның эрге-чакыргалары тууду саадып, Афганистаның күрүне болган хуу транспортунуң Пешавар болган Чаман дачыштыр чорутурун чөпшөөрөвей, ол шыкшап Афганистаның почтазын эртинерин моон-дактап турар.

(СЭТА).

Американы Италияже ыйышкыны

Бодунуң шериглерин Италияга тургузар дээш АКШ-тын ораалдажышкыны

НЬЮ-ЙОРК. Юнайтед Пресс агентилеринин Вашингтонда корреспондентинин АКШ-тын дээш шериг төлөөлинен алган медегилерин бугаар алырга, америк шериглерин Австрияда жактырп үндүргөн. Италияга тургузарын шактырп начальниктеринин каттышкан бөлүтү оралдажып турар. Инчазарга, шериг төлөөлинин минакыны-биле алырга, «президент Гронки болган итали чалак бо айтырарың талазы-биле шуут турушту элчөөн» факт ол планнарын боттадыларына моондак болуп турар, а ол шыкшап «Италияны чактык политиктиг ажилдажылар»... Чөөн үзүлдүг партизанын кылып болуру удузанышкынарын көргөн, ыңдыг базымга таарынамастар.

Корреспондентинин медегилин бугаар алырга, шериг төлөөлинин медегилин: «Гронки болган итали чалак бо айтырарың талазы-биле политиктиг шийтирени хүлөөп албаан шаанда штабтар начальниктеринин каттышкан бөлүтү улуг хөгжүлдүн чедиш ап шыдапас».

(СЭТА).

Италияда америк шериг базаларына удур

РИМ. Мажуларын кол хоорайлары — Ливорнод болган Пизаның күш-ажыл палаталарының секретариаттары америк шериг базаларының бразилинн скалаттары туруп турар Ливорнода базаны узуулаарын негөөн медегилди чарлаан. Медегилде айттып турары болза, «Австрияда америк шериглерин чөпсөк-биле хандыраары» чылдак туттунган, шериг базаларын турар чоруну мурунда шыкшаптыр турганы ол барымдаалар Австрияны өжөлөп чакыраарын сооптаны-биле холбаштыр ам күш чок болуп чиде берген.

Шериг базанын узуулаары дээш калбак шимчөөшкенин өгөлөргөчө Ливорнода болган Пизада күш-ажыл палаталары ажилчы чоннары болган профсоюзла организацияларын кылгырган.

Ливорно болган Пизаның аразында 20 километр чөре эрик району эзлөө кам чылдыр мурунда бидурле чөвөргө турду тургузарына ажиллаар деп турган. Инчазарга, ол эртин улуг шурууна америк скалаттар болган шериг чөвөргө өжөлөп алганы-биле холбаштыр ому боттадыраар арга чок болган.

(СЭТА).

Алжирде байдал

ПАРИЖ. Париж парлагалык диньнатканы-биле алырга, француз чакыргычы бөлүктөр Алжирде национал-хосталгалыг шимчөөшкенин күштөлгенине дыка дүвүрөп турар.

Президент Рене Ботинниң даргазы-биле национал камгалааның комитетинин хуралы болган, аңаз Алжирде байдалды, үймөөнчилер-биле декисселге шериг кемчелеринин дугайында айтырары чутгаалашкан.

Парижтин «Монд» солунунун диньнатканы-биле алырга, партизанынарын чорудулгалары бүтү Константин департаментинде негептер болуп чадаас деп эртелеукаадыг бөлүктөрдө диньнаттып турар болган алжирлерин чепсектиг отрядтарынын саны хүн-бүрдү өзүп турар, мичазарга бо отрядтар «шылгараңгай болган дайылажы улуг аргаларын» көргүзүп турарын медеглээн турар.

(СЭТА).

Канаданың шериг албанын кижизинин ГДР-же шилчеп келгени

БЕРЛИН. Канада солдат Ральф Бервард Фредриг Бросс бо чылдык май 11-де аңаз политиктиг хоргаалады тыныш бөөр дугайында Герман Демократтыг Республиканы чаксаанга дилег кылган деп АДН агентилери диньнаттып турар. Герман демократтыг Республикаже кирип келгенини чылдагааннарын тайлыбырлынышаан, Бросстуң медеглэни болза, империаистер солдаттарынын делегейин чаа дайынныга ажылаар деп күзеп турар дугайында

Канаданың армиясының албанына өөн турган уеи ону бугуреткен. Бросстуң өөн илай чутгааланы болза, ол доосту болган тайбын чуртталганы күзеп турар, мичазарга Герман Демократтыг Республикаже шилчип кирер деп шийтирлөөп алган.

АДН-нын диньнатканы чутгаалап турары болза, Канада солдаттын ол дилөө хандыратыган.

(СЭТА).

Барыын Германияда тиф аарыгнын халдавыры

БЕРЛИН. Барыын Германияда тиф аарыгнын калбарганынын дугайында, өөп чок одаа Хаген хоорай (Соңгу Рейн-Вестфалия чөри) болуп турарын парламента диньнаттып турар.

Барыын Германияны ДНА агентилеринин даччылыгы турары бугаар алырга, халдавыр негептеринин түңгелдери тиф аарыгнын 500 ажыг таварылаары медегилтенген.

Берлинниң демократтыг парлагалык диньнаттып турары болза, «Н. Г. Фарбениндустри» концернинин составында кил-

рип турар «Фарбенфабрикен» деп акционерин инителерин Хагенден ирак эстөтө туруп турар гитлена институту тиф аарыгнын тардыкчысы болуп турар.

Солуннарының диньнаттып турары бугаар алырга, ол «гитлена институту» херек кырында бактериялыг дайынны чепсектиг өөренип талазы-биле шийчилгез төвү болуп турар, соелгу үеде ол халдавырның одагаларын кылмаал бугу-биле тургузарының дуржулгаларын чорудуп келген.

(СЭТА).

Японияның даг руда үлетпүрүнүн ажилчынарының ажил соксадышкыны

ПЕКИН. Япон раднонуң диньнаттып турары болза, даг руда үлетпүрүнүн ажилчынарының профсоюзларын бүтү япон федерациясыга кирип турар алды улуг компанияларын профсоюзларды

ажыл төлөөлерин бедир дугайында боттарынын негеделерин деткөөн ажил соксадышкыны өгөлөөн.

(СЭТА).

Парагвайда өртектер улгадышкыны

БУЭНОС-АЙРЕС. «Ла трибуна» деп парагвай солунунун медегил турары болза, бир дугаар эргежок чугула чүдүлдерин өртөө болган үндүргүлөр Парагвайда уладалып турар. Чаак чоокта чаа калбак

херекчелдин барааннарына доора үндүртүргөн 40 хуу улагаттырган.

(СЭТА).

Редактор Д. О. БЕГЗИ.

Кудукта ниитинин демир хууну

Ижер суг арыг, өң чок, чыт болган багай амдан чок болуп ужурулг. Аңаз гадкышыга хоралыг аарыглар тывылдырап чүдүлөр болган микробтар турбас ужурулг.